

Keskkonnaamet
Lennuamet
Maanteeamet
Siseministeerium
Päästeamet
Tehnilise Järelevalve Amet
Muinsuskaitseamet
Terviseamet
Maa-amet
Riigimetsa Majandamise Keskus
Kuusalu Vallavalitsus
Anija Vallavalitsus
Tapa Vallavalitsus
Kadrina Vallavalitsus

Meie 08.02.2018 nr 12-1/17/584

Seisukohtade küsimine

Vabariigi Valitsuse 21. juuli 2016. a korraldusega nr 255 algatati Kaitseväe keskpõlügeni riigi eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (<https://www.riigiteataja.ee/akt/323072016001>). Riigi eriplaneeringu koostamist korraldab Kaitseministeerium.

Vabariigi Valitsuse 3. märtsil 2017. a heaks kiidetud riigikaitse arengukava 2017–2026 näeb ette sõjalise kaitse arendamiseks kahe brigaadi täielikku väljaarendamist, soomusmanöövervõime suurendamist ja maakaitse tugevdamist. Arengukava eesmärkide täitmise toetamiseks on Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi üks suund jätkata vajaliku taristu rajamisega (vt punkt 1.8). Samu eesmärgi toetavad Vabariigi Valitsuse 27. augusti 2015. a korraldus nr 352 „Kaitseväe keskpõlügeni ümbritsevas riigimetsas alaliseks riigikaitseks väljaõppeks loa andmine“ ja kaitseministri 22. märtsi 2016. a käskkirjaga nr 122 kinnitatud Kaitseväe keskpõlügeni arendusprogramm. Kaitseväe keskpõlügen peab muu hulgas tagama soomustatud jalaväepataljoni lahinglaskmiste läbiviimise koos toetusüksustega. Tugevdatud soomusjalaväe pataljoni lahingkoridori laiuks on 4–5 km ja pikkuseks 10–15 km, mistõttu puuduvad mujal Eestis võimalused piisavalt suure ja maastikult sobiva harjutusvälja rajamiseks.

Riigi eriplaneeringu (REP) koostamise eesmärgiks on määrata Kaitseväe keskpõlügeni (KVKP) arendusprogrammi elluviimiseks kavandatavate riigikaitse ehitiste ehitusõigus ning lahendada muud planeerimisseaduse § 126 lõikes 1 nimetatud asjakohased ülesanded. Riigi eriplaneeringu koostamise käigus tehakse ka keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH)*.

REP-i koostamist alustati ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 9 lõike 1 alusel detailse lahenduse koostamisest.** KSH koostamine toimub planeerimisseaduse § 2 lõike 3 ja § 45 alusel aruande koostamise etapil.

Võimaldamaks KSH ekspertidel aruande koostamise algses etapis arvestada eri osapoolte huvidega, saatsime 9. juunil 2017 kirja nr 12-1/17/2551 teatega, milles muu hulgas palusime esitada ettepanekud, millega arvestamist võikiste pidada oluliseks KSH koostamisel. Ettepanekud esitasid Maa-amet, Muinsuskaitseamet ja eraisik Alar Teras.

Käesoleva kirja eesmärk on anda Teile täiendav võimalus esitada oma ettepanekud, milliseid mõjusid tuleks KSH aruande koostamise käigus hinnata.

Kuna Kaitseväe keskpõlügeni riigi eriplaneeringu KSH koostatakse planeerimisseaduse § 2 lõike 3 ja § 45 alusel aruande etapist, mistõttu ei toimu eelnevalt KSH väljatöötamise kavatsuse koostamist ja menetlust, siis alljärgnevalt lähemalt KSH aruande metoodikast.

Planeeringulahenduse väljatöötamise üheks põhimõtteks on, et kavandatav tegevus avaldaks tulevikus keskkonnale kokkuvõttes võimalikult väikest negatiivset mõju.

Keskkonnamõju hindamisel lähtutakse Eestis ja Euroopa Liidus kehtivate asjakohaste õigusaktide nõuetest. Mõjude olulisuse tuvastamisel lähtume eelkõige õigusaktides määratud normidest, nende puudumisel KSH ekspertide hinnangust. Peamised menetlust suunavad õigusaktid on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) ning planeerimisseadus (PlanS). KSH aruande koostamisel järgitakse KeHJS §-s 40 esitatud nõudeid, arvestades muu hulgas strateegilise planeerimisdokumendi eesmärgi ja käsitletavat territooriumi.

Hindamise läbiviimisel kasutatakse Keskkonnaministeeriumi juhendmaterjali „Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat“ ja teisi asjakohaseid metoodilisi juhendeid. Samuti võetakse keskkonnamõju hindamisel arvesse keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ja üldtunnustatud hindamismetoodikat.

Lähtudes REP-i eesmärgist ja käsitletavast maa-alast KSH aruande koostamise käigus:

- 1) analüüsitakse kavandatava tegevuse võimalikke lahendusi ning üldisemal tasandil maa-ala erinevaid kasutusvõimalusi, kuid ei vaadelda alternatiivseid asukohti väljaspool käsitusala ***;
- 2) hinnatakse REP-iga kavandatava tegevuse võimalikku olulist mõju planeeringuala looduskeskkonnale, keskkonnaseisundile ja elanikele ning võimaliku mõjuala ulatuses väljaspool planeeringuala sõltuvalt mõjuallikast ja mõjutatavatest keskkonnaelementidest;
- 3) eeldatavalt tekkivaid mõjusid hinnatakse vastavalt mõjude suurusele, kestvusele (lüh- ja pikaajalisus), mõjude iseloomule, kumulatiivsusele ning mõjude olulisusele.

KSH käigus:

- hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevaid võimalikke olulisi keskkonnamõjusid, määratletakse mõjude ulatus;
- selgitatakse välja kavandatava tegevuse võimalik müratase lähtudes Kaitseväe keskpõlügeni kasutamise tõenäolisematest olukordadest (väljaõppe stsenaariumidest) ja hinnatakse selle võimalikku mõju ümbritsevale;
- pööratakse tähelepanu piirkonna senisest ja kavandatavast maakasutuse spetsiifikast tulenevatele probleemidele ja valdkondadele: asustuse paiknemine, mõju põhja- ja pinnaveele, inimese tervist mõjutavad tegurid (müra, õhusaaste, joogivee kvaliteet) jms;
- hinnatakse mõju Natura 2000 võrgustiku aladele, kaitstavatele loodusobjektidele, k.a looduskaitse- ja hoiualadele, taimestikule-loomastikule, rohevõrgustikule ja vääriselupaikadele;

- antakse soovitusel võimalike negatiivsete mõjude vältimiseks ja leevendamiseks - ettepanekud projekteerimisele, leevendusmeetmed võimalike mõjude vähendamiseks ehitamisel ja hilisemal harjutusväljal kasutamisel;
- hinnatakse võimalikke koosmõjusid.

Kõik planeeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamisega seotud materjalid on leitavad Kaitseministeeriumi kodulehelt: <http://www.kaitseministeerium.ee/et/eesmargid-tegevused/planeeringud>.

Ootame asutuste seisukohti Kaitseväe keskpõlügeni riigi eriplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamiseks hiljemalt 08.03.2018.

* Vabariigi Valitsuse 21. juuli 2016. a korraldus nr 255 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/323072016001>).

** Kui maakonnaplaneering on koostatud enne ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse jõustumist kehtinud planeerimisseaduse alusel ja selles on tehtud ehitise asukohta eelvalik või asukohavalik enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud planeerimisseaduse §-de 292 ja 34 alusel, siis võib maakonnaplaneeringu teema- või osaplaneeringu põhjal koostada planeerimisseaduses ettenähtud riigi eriplaneeringu, alustades detailsema lahenduse menetlusest.

*** Riigi eriplaneeringu koostamist alustati ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 9 lg 1 alusel detailse lahenduse koostamisest. Kaitseväe keskpõlügeni otsiti sobivat asukohta aastatel 1996-1997, mille tulemusena kinnitati keskpõlügeni võimalik asukoht tänastes piirides 1998 aastal kehtestatud Harju maakonnaplaneeringus (<http://harju.maavalitsus.ee/maakonnaplaneering>).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kusti Salm

Kaitseinvesteeringute osakonna juhataja

Tuuli Vors 717 0165

tuuli.vors@kaitseministeerium.ee